

Tekst w języku polskim

Analiza obecności i znaczenia mistyki we współczesności domaga się, w świetle tak różnorodnych ujęć, doprecyzowania, w jaki sposób jest ona rozumiana na gruncie katolickim. Encyklopedyczne określenie podaje, że gr. *μυστικός* (*mystikos*) pochodzi od *μύω* (*myo*) zamykać, np. zamykać usta, by zachować sekret, ale także zamykać oczy, by nie widzieć¹. Autor tego encyklopedycznego opracowania stwierdza, że termin ten wywodzi się z tradycji helleńskiej i „wskazuje na rzeczywistość tajemniczą, zakrytą, niedostępną dla bezpośredniego poznania lub przekazu. Człowiek ma do niej dostęp poprzez wprowadzenie w obrzędy kultyczne nazywane misteriami, dzięki, którym nawiązuje kontakt z bóstwem”². Odnosząc się do chrześcijańskiego ujęcia, twierdzi, że mamy do czynienia z potrójnym sensem: biblijnym, sakramentalnym oraz duchowym. Szczególnie ten ostatni, według autora, dotyczy doświadczenia obecności Boga w życiu człowieka i posiada charakter bierny³. Ks. prof. J. Machniak stwierdza, że potrójny sens znaczenia pojęcia „mistyka”, odnosi się do interpretacji Pisma Świętego, następnie w oparciu o naukę ojców Kościoła dotyczy „świętych tajemnic, obrzędów religijnych”, które są dostępne ochrzczonej, zaś trzeci sens to działanie łaski w duszy człowieka. Ten ostatni opisuje relację, jaka powstaje pomiędzy człowiekiem na gruncie wiary, rozwija się poprzez miłość i posiada nadprzyrodzoną nadzieję⁴. Ks. prof. Urbański, opracowując teologię życia mistycznego, prezentowaną przez polskich teologów, stwierdza, że odwołują się oni do podstaw zbudowanych przez Pseudo-Dionizego twierdzącego, iż jest to przyswojenie przez chrześcijanina słowa Bożego, łaski sakramentalnej, nowego życia w Chrystusie. Równie istotne znaczenie posiada wykładnia św. Cyryla Aleksandryjskiego, który podkreślał, że jest to życie w Duchu Świętym udzielającym swojej świętości oraz odradzającym naturę ludzką. Nie bez znaczenia, jak twierdzi warszawski teolog mistyki, pozostaje wpływ św. Augustyna określającego doświadczenie mistyczne jako „dotknięcie Boga” i „wewnętrzna słodycz”⁵. Możemy zauważyć zatem i w pewien sposób skonkludować, że mistyka i doświadczenie mistyczne, opierające się na objawieniu Boga i życiu sakramentalnym, jest stanem zjednoczenia z Nim. Stan ten jest uzależniony od intensywności rozwoju miłości. Z tego względu należy stwierdzić, że całe życie chrześcijanina w sensie szerokim posiada charakter mistyczny. W sensie ścisłym mamy do czynienia ze zjednoczeniem „przemieniającym” lub „przebóstwiającym”⁶ w ujęciu św. Jana od Krzyża a w przypadku św. Teresy z Avila „zaręczynami duchowymi” i „małżeństwem duchowym”⁷.

---

¹ Por. M. Chmielewski, *Mistyka*, w: *Leksykon duchowości katolickiej*, [red.] M. Chmielewski, Lublin-Kraków 2002, s. 536; *μύω*, Greek World Study, <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/morph?l=muw&la=greek#lexicon> (dostęp 10.01.2018).

² M. Chmielewski, *Mistyka*, dz. cyt., s. 536.

³ Por. tamże; J. Machniak, *Wymiar mistyczny duchowości chrześcijańskiej*, w: *Teologia duchowości katolickiej*, [red.] W. Słomka, M. Chmielewski, J. Misiurek, A.J. Nowak, Lublin 1993, s. 316-317.

⁴ Por. J. Machniak, *Wymiar mistyczny*, dz. cyt., s. 317.

⁵ Por. S. Urbański, *Teologia życia mistycznego*, Warszawa 1999, s. 30.

⁶ S. Juan de la Cruz, *Subida del Monte Carmelo*, I, 11, 2.

⁷ Santa Teresa, *Castillo Interior*, VII, 2, 4.